

4.6
ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ

ΥΠΟ ΤΗΣ

ΚΥΡΙΑΣ ΧΙΛΛ ΔΙΕΓΘΥΝΟΜΕΝΟΝ.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΛΣΤ'. ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ, 1865—6.

ΚΑΙ

ΛΟΓΟΙ

ΕΚΦΩΝΗΘΕΝΤΕΣ

τῇ 21 Μαΐου ε. ε.

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΝΟΜΗΝ ΤΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΤΥΠΟΙΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ.

(Κατὰ τὴν ὁδὸν Ἀδριανοῦ ἀριθ. 153)

1866.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΑΡΟΜΟΙΩΝ

ΤΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΚΟΜΗΝ ΤΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΣΤ. ΣΧΟΛΗΚΟΝ ΕΤΟΥΣ 1868—9

ΑΠ

ΛΟΤΟΙ

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

τῶν 21 Μαΐου κ. ε.

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΚΟΜΗΝ ΤΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

ΕΠΙΛΟΓΑΙΣ

ΤΥΠΟΙΣ ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΗΘΕΝ

(Κατὰ τὴν ἐξουσίαν τῆς ἐπιτροπῆς τῶν βραβείων)

—

1868

ΕΚΘΕΣΙΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ.

Πολλάκις καὶ πολλαχῶς παρ' αὐτῶν τῶν ἀρίστων καὶ περιφημοτάτων παιδαγωγῶν συνεζητήθη, ἂν αἱ ἐν τοῖς σχολείοις ἐθιζόμεναι δημόσιαι ἐξετάσεις εἶναι, ὅπως μάλιστα συνήθως γίνονται, παιδαγωγικαὶ ἢ ὄχι· διότι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αἱ ἐξετάσεις γίνονται μάλιστα ἀφορμαὶ ἐξάφως αἰσθημάτων οὐ μόνον ἀνοικείων, ἀλλὰ καὶ ἐπιβλαβεστάτων εἰς τὰ παιδιά. Οὐδὲ πρέπει ν' ἀναπτύσσεται ἡ ψευδῆς ἐκείνη φιλοτιμία καὶ ἄμιλλα πρὸς τοὺς συμμαθητάς, ἧτις ἀντὶ ἀγαθοποιῶν καὶ τρυφερῶν αἰσθημάτων, ὑποθάλλει τὸν φθόνον. Εἶτα ἀντὶ εἰλικρινοῦς πόθου φωτισμοῦ, δύναται νὰ ἐπέρχηται ἡ κενοδοξία, ὅθεν πάντες οἱ καρποὶ τῆς ἐληθοῦς μορφώσεως τοῦ νοῦ καὶ τῆς καρδίας νὰ καταναλίσκωνται ὑπὸ τῆς ῥοπῆς εἰς ἐπίδειξιν. Ὅταν δὲ, πρὸς δυστυχίαν τῶν τέκνων, καὶ οἱ διδάσκοντες μετέχωσι τοῦ πάθους τούτου τῆς ἐπιδείξεως, τότε προκύπτουσι καὶ μεγαλύτερα ἔτι κακὰ ἐκ τοιούτων ἐξετάσεων. Πολλάκις δηλαδή οἱ διδάσκαλοι, συνεννοούμενοι μετὰ τῶν μαθητῶν, ὅπως καταστήσωσι τὴν ἐπίδειξιν μεγαλειτέραν, διδάσκουσιν εἰς αὐτοὺς νὰ ψεύδωνται καὶ φανερώς ν' ἀπατῶσι τοὺς γονεῖς τῶν καὶ τοὺς λοιποὺς ἀκροατάς, ἐπιδεικνύοντες γνώσεις, ἃς ἀληθῶς δὲν κατέχουσιν. Αἱ τοιαῦται λοιπὸν ἐξετάσεις μετὰ προσοχῆς πρέπει ν' ἀποφεύγωνται· εἶναι δὲ μυριάκις προτιμότερον νὰ μένωσι τὰ παιδιά, ἀνεξέταστα, ἢ νὰ μολύγονται διὰ τοιούτων ἐξετάσεων.

Σκοπὸς τῶν ἐξετάσεων πρέπει νὰ ᾔηται ἡ ἐνώπιον τῶν γονέων, ἐπιτρόπων καὶ φίλων γενομένη ἀκριβοῦς καὶ ἀληθοῦς ἔρευνα ὅσων τὰ παιδιὰ κατὰ τὸ προηγούμενον τῶν ἐξετάσεων σχολικὸν ἔτος ἐδιδάχθησαν. Αἱ ἐξετάσεις λοιπὸν δὲν πρέπει νὰ ᾔηται ὁ σκοπὸς καὶ τὸ τέρμα ὄλων τῶν κόπων καὶ τῶν σπουδῶν τοῦ ἔτους, ὡς πλειστάκις συμβαίνει, ἀλλὰ μάλιστα κύριος σκοπὸς πρέπει νὰ ᾔηται ἡ ἀσχετος πάσης ἐπιδείξεως μόρφωσις τοῦ νοῦς καὶ τῆς καρδίας· αἱ δὲ ἐξετάσεις, ὡς ἀπλοῦν αὐτῆς σύμβολον, νὰ ᾔηται ἀπλῆ τις πείρα πρὸς τοὺς γονεῖς περὶ τῆς κατ' εὐχὴν προόδου τῶν τέκνων των.

Οὕτω δὲ θεωρούμεναι αἱ ἐξετάσεις σπουδαίαν κατέχουσι θέσιν ἐν τῇ παιδαγωγίᾳ, διότι οὐ μόνον ὠφελοῦσι τοὺς μαθητὰς, ἀλλὰ καὶ καθίστανται πηγὴ χαρᾶς καὶ παρηγορίας πρὸς τε τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς διδασκάλους.

Κατὰ τὸν εὐσεβῆ λοιπὸν τοῦτον σκοπὸν τῶν ἐξετάσεων, ἡ κυρία Χίλλ μιμουμένη καὶ κατὰ τοῦτο, ὡς κατὰ πλείστα ἄλλα ἄριστα, τὰ τῶν ἐν τῇ Δύσει δοκίμων παρθεναγωγείων, καὶ ἐφαρμόζουσα τὸ κατὰ δύναμιν τὰ ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ κυρίου Γ. Γ. Παππαδοπούλου παιδαγωγικῇ ἄριστα παραγγέλματα εἰσήγαγεν ἐφέτος, τὸ πρῶτον τὸ ἐξῆς σύστημα τῶν ἐξετάσεων, ὧν ἀξιόλογα ἐφάνησαν τ' ἀποτελέσματα καὶ μάλιστα ὡς πρὸς τὰς μαθητρίας, εἰς ἃς οὕτω σπουδαίως ἐδιδάχθη μᾶθημα δικαιοσύνης καὶ φιλαληθείας.

Δεκαπέντε ἡμέρας πρὸ τῶν ἐξετάσεων, δηλαδὴ ἀπὸ τῆς δεκάτης ἐβδόμης περίπου τοῦ Ἀπριλίου, διεκόπησαν καθ' ἀπάσας τὰς τοῦ σχολείου τάξεις τὰ μαθήματα, ἀντὶ δὲ τούτων, καθ' ἅπαντα τὰ μαθήματα, αἱ μαθήτριάι μετὰ τῶν διδασκάλων ἐπανελάμβανον τὰ κατὰ τὸν παρελθόντα χρόνον διδαχθέντα. Εἰς τὸ τέλος δὲ τῶν ἐπαναλήψεων

τούτων, δηλαδή τῇ ἐννάτῃ μέχρι τῆς δεκάτης τρίτης
 Μαΐου ἐγένοντο ἐνώπιον τῶν γονέων τῶν μαθητριῶν
 ἐκάστης τάξεως καὶ ἐνώπιον τοῦ γυμνασιάρχου κυρίου
 Κυπριανοῦ, αἱ γενικαὶ ἐπαναλήψεις, καθ' ἃς ἅπασαι αἱ
 μαθήτριαι τῶν δύο τάξεων τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου καὶ
 αἱ τοῦ δευτέρου τμήματος τοῦ προκαταρκτικοῦ σχολείου
 κληρωθεῖσαι ἐξετάσθησαν εἰς τὸ μάθημα τῆς ἑλληνικῆς
 καὶ τὴν γραμματικὴν, εἰς τὴν ἱστορίαν, τὴν γεωγραφίαν
 καὶ τὴν ἀριθμητικὴν ὑπὸ τῶν διδασκάντων τὰ μαθήματα
 ταῦτα διδασκάλων. Καθ' ἅπαντα δὲ τὰ μαθήματα ταῦτα
 ἅπασα ἢ διδαχθεῖσα ὅλη εἶχε διαιρεθῆ εἰς ζητήματα,
 ἅτινα ἐπίσης κληρούμενα, προετίνοντο εἰς τὰς κληρω-
 θεῖσας μαθητρίδας· ὅθεν αὐταί, ἠναγκασμέναι νὰ ἀπαντή-
 σωσιν εἰς τὸ κληρωθὲν ζήτημα, ἐδείκνυον ἀληθῶς πόσον
 ἐγνώριζον τὰ μεμαθημένα. Ἀποτέλεσμα δὲ τῶν ἐξετά-
 σεων τούτων ἦτον, ὅτι τὰ κοράσια ἀπηλλάγησαν πάσης
 ἰδέας ἀπάτης καὶ ἐπιδειξέως, καὶ ὅτι οἱ γονεῖς καὶ οἱ πα-
 ρῶν γυμνασιάρχης ἀκριβῆ ἔλαβον γνῶσιν τῆς προόδου
 τῶν μαθητριῶν. Ὁ δὲ κύριος γυμνασιάρχης μάλιστα,
 ὅστις πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ παρελθόντος σχολιακοῦ ἔ-
 τους, ἦτοι κατὰ τὸν παρελθόντα Αὐγούστον, εἶχεν ἐξε-
 τάσει τινὰς τῶν τροφίμων, εὔρε τὰς προόδους αὐτῶν ὅ-
 λως ὑπὲρ προσδοκίαν. Ἀλλὰ καὶ ἄλλοι τινὲς ἐκ τῶν πα-
 ρευρεθέντων, σπουδαίων ἀνδρῶν ἐξεφράσθησαν, ὅτι αἱ
 δυνάμεις τῶν μαθητριῶν τοῦ ἑλληνικοῦ παρθεναγωγείου
 εἶναι πολὺ ἀνώτεραι κατὰ πάντα πρὸς τὰς συνήθεις δε-
 μοταγεῖς. — Μετὰ τὰς προφορικὰς ταύτας ἐξετάσεις αἱ
 μαθήτριαι ἐνώπιον τῶν διδασκάλων τῶν ἔγραψαν καθ' ἅ-
 παντα τὰ μαθήματα τὰ ἐνιαύσια διαγωνίσματα· δηλαδή ἐκ
 τῶν ζητημάτων ἐκληρώθη ἓν ὁλόκληρον καὶ ἐξ ἑτέρων
 τριῶν ἀπετελέσθη ἓν νέον ζήτημα, εἰς ἃ αἱ μαθήτριαι

ἔγγράφως ἀπήντησαν, ἐγχαράττεσαι οὕτω βαθύτερον εἰς τὸν νοῦν τὰ ἤδη γνωστὰ εἰς αὐτάς. Τὰ δὲ πρωτεῖα τῶν διαγωνισμάτων τούτων τρεῖς ὑπολογιζόμενα καὶ προστιθέμενα εἰς τὰ τῶν διαγωνισμάτων δλοκλήρου τοῦ σχολικοῦ ἔτους, εὐκόλως καὶ μετὰ μεγίστης δικαιοσύνης ἐφάνερωσαν τὰς μελλούσας νὰ βραβευθῶσιν ἢ νὰ ἐπαινεθῶσιν. — Ἄλλ' εἰ καὶ πρὸς τὰς μαθητρίαις, τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς διδασκάλους αἱ ῥηθεῖσαι ἐξετάσεις πληρέστατα ἤρουν εἰς δῆλωσιν τῶν γενομένων προόδων, ἦτον ἀνάγκη νὰ δοθῇ καὶ δημόσιός τις ἀπόδειξις τῆς καταστάσεως τοῦ σχολείου· ὅθεν ἐτελέσθησαν καὶ δημόσιαι ἐξετάσεις τῇ δεκάτῃ ὀγδόῃ μέχρι τῆς εἰκοστῆς πρώτης Μαΐου. Ὁ δὲ σεβασμιώτατος Μητροπολίτης, ἅγιος Ἀθηνῶν, κηρύχθη νὰ παρευρεθῇ εἰς τὰς ἐξετάσεις ταύτας, ἐνθαρρύνων οὕτω διὰ τῶν εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν αὐτοῦ τοὺς τε ἐξετάζοντας καὶ τὰς ἐξεταζόμενας. Κατὰ τὰς ἐξετάσεις δὲ ταύτας αἱ μὲν μαθήτριάι τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου ἐξετασθεῖσαι τὴν πρώτην ἡμέραν εἰς τὴν ἱερὰν ἱστορίαν καὶ τὴν κατήχησιν, εἰς τὰ ἑλληνικὰ μαθήματα, τὴν ἱστορίαν, γεωγραφίαν καὶ ἀριθμητικὴν, οὐ μόνον διέπρεψαν διὰ τῶν εὐστόχων ἀπαντήσεων αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀφείλειαν καὶ τὴν σεμνότητα τῶν τρόπων των καλλίστην εἰς τὸ κοινὸν ἐπροξένησαν ἐντύπωσιν. Τὴν δὲ δευτέραν ἡμέραν ἐξετάσθησαν εἰς τὴν γαλλικὴν καὶ τὴν ἀγγλικὴν, καθ' ἃς ἐπίσης ἀνέδειξαν προόδους οὐ τὰς τυχοῦσας. Τὴν τρίτην ἡμέραν ἐξετάσθησαν τὰ δύο τμήματα τοῦ προκαταρκτικοῦ καὶ τὸ νηπιακὸν σχολεῖον· ἡ ἐξέτασις δὲ τῶν χαριεστάτων ἐκείνων μικρῶν τάξεων ἐνέπλησε τοὺς ἀκροατὰς ἀληθοῦς καὶ δικαίου θαυμασμοῦ. Τὴν τετάρτην δὲ τέλος ἡμέραν τὸ πολυάριθμον ἀκροατήριον, τερπόμενον ὑπὸ τῶν ἀρμονικῶν μελωδιῶν

κάλλιστα ἀδομένων καὶ μουουργουμένων τεμαχίων,
ἠδυνήθη νὰ κρίνη πόσον αἱ τρόφιμοι τοῦ ἑλληνικοῦ παρ-
θεναγωγείου ἐπροώδευσαν καὶ κατὰ τὴν μουσικὴν.

Μετὰ τὸ αἴσιον δὲ τοῦτο πέρας τῶν τε ἰδιαιτέρων καὶ
τῶν δημοσίων ἐξετάσεων καὶ μετὰ τὴν ἐξέτασιν τῆς
μουσικῆς, ἦτοι τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς εἰκοστῆς πρώτης
Μαΐου, ὁ κύριος Χίλλ ἐξεφώνησε τὸν κατωτέρω λόγον·
μετὰ δὲ τὸν κύριον Χίλλ ἡ κυρία Αἰκατερίνη Χρηστομά-
νου ἐξεφώνησεν ἕτερον λόγον ἐπίσης δημοσιευόμενον
κατωτέρω. Εἶτα ἐγένετο ἡ διανομὴ τῶν βραβείων καὶ
τῶν ἐπαίνων πρὸς τὰς μαθητρίδας· ἐστεφανώθησαν δὲ
καὶ αἱ τυχούσαι πλειόνων τῶν δύο βραβείων. Μετὰ δὲ
τὴν εὐχάριστον καὶ συγκινητικὴν ἅμα τελετὴν ταύτην τὸ
ἀκροατήριον διελύθη.

ΛΟΓΟΙ

ΕΚΦΩΝΗΘΕΝΤΕΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΗ: 21 ΜΑΙΟΥ 1866

ΓΕΝΟΜΕΝΗΝ ΔΙΑΝΟΜΗΝ ΤΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

πρὸς τὰς

ΑΡΙΣΤΕΥΣΑΣΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ.

Λ Ο Γ Ο Σ

Ἐκφωνηθεὶς ὑπὸ τοῦ

Κ Υ Ρ Ι Ο Υ Χ Ι Λ Λ.

Περαιωθεισῶν ἤδη τῶν ἐξετάσεων τῶν μαθητριῶν τοῦ καταστήματος τούτου, παρακαλῶ ὑμᾶς ἵνα παραμείνητε ἐπὶ ὀλίγας ἔτι στιγμὰς εἰς ἀκρόασιν ὀλίγων λέξεων, τὰς ὁποίας ἐξ ὀνόματος τῆς ἐχούσης τὴν ἀνωτάτην διεύθυνσιν αὐτοῦ Κυρίας Χίλλ προτίθεμαι νὰ εἶπω.

Καὶ πρῶτον ἐκφράζεται τῷ Σεβασμιωτάτῳ μητροπολίτῃ ἀγίῳ Ἀθηνῶν καὶ πᾶσιν ὑμῖν εὐγνωμοσύνη καὶ διότι ἐτιμήσατε διὰ τῆς ἀκροάσεως ὑμῶν τὰς γενομένας ἐξετάσεις, καὶ διότι διὰ τῆς παρουσίας ὑμῶν ἐνεθαρρύνετε διδάσκοντας καὶ διδασκομένας εἰς τὸν καλὸν αὐτῶν ἀγῶνα, τὸν ἀγῶνα τῆς ἐνισχύσεως τῆς εὐσεβείας καὶ πάσης ἀρετῆς εἰς τὰς καρδίας τῶν νεανίδων καὶ τοῦ φωτισμοῦ τοῦ πνεύματος αὐτῶν διὰ τῶν ἐγκυκλίων παιδευμάτων.

Κατὰ καθῆκον ὀφείλω δεύτερον νὰ διομολογήσω πανδήμως τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν πρὸς τὰς σχούσας τὴν ἄμεσον διεύθυνσιν τῶν σπουδῶν καὶ μελετῶν τῶν μαθητριῶν καθ' ὅλον τὸ λῆγον νῦν σχολιακὸν ἔτος, διὰ τὴν εὐσυνειδησίαν καὶ ἀφοσίωσιν δι' ὧν ἐξεπλήρωσαν τὰ ἑαυτῶν καθήκοντα. Ταῦτα δὲ λέγων ἐννοῶ τὴν κυρίαν Αἰκατερίνην Χρηστομάνου καὶ τὴν δεσποινίδα Καλ-

λιόπην Κεχαγιαῖ, τὰς πεφιλημένας ἡμῖν φίλας καὶ συνεργούς.

Εἰς τοὺς παρευρεθέντας ἐν ταῖς προοιμιακαῖς ἐξετάσεσι τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος ἔγεινεν ἤδη γνωστὸν καὶ κατάδηλον μετὰ πόσου ἐνδιαφέροντος καὶ φιλοτιμίας αἱ κυρίαι αὗται ἐνησχολήθησαν εἰς τὴν πραγματικὴν ἐπίδοσιν τῶν μαθητριῶν των, οὐχὶ πάντως μηχανικῶς, ἀλλὰ ἐγκαρδίως καὶ μετὰ πάσης φιλοφροσύνης. Ἐκάστη δὲ μαθήτρια αἰσθάνεται καὶ γνωρίζει ὅτι οὐχὶ γενικῶς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀτομικῶς ὑπὲρ ἑαυτῆς πᾶσα παρ' αὐτῶν μέριμνα ἐξετάθη.

Ἐπειδὴ δὲ πεποιθᾶμεν ὅτι οἱ διαπιστευθέντες τὰ ἑαυτῶν τέκνα τῇ ἡμετέρᾳ ἐπιμελείᾳ θέλουσι κατανοήσει ὅτι πᾶν ὅ,τι περιλαμβάνεται ἐν τῇ σπουδαίᾳ μὲν, πολὺ δὲ παρανενοημένη φράσει «Γυναικεία ἀνατροφή» ἀποκτᾶται διὰ τῆς περισκευμένης διευθύνσεως τῶν διδασκάντων κατὰ τὸ λήγον ἔτος τὰ τέκνα ταῦτα ἐν τῷ ἐκπαιδευτηρίῳ τούτῳ, δυνάμεθα ἀπροκαλύπτως νὰ ἐπινείμωμεν τὸν προσήκοντα ἔπαινον πρὸς ἐκεῖνους, οἷς ὀφείλεται, καθότι ἐπιθυμοῦμεν οἱ γονεῖς καὶ οἱ φίλοι τοῦ παρθεναγωγείου τούτου νὰ μάθωσι τίσιν ἰδίως εἶναι ἀποδοτέα ἢ τῶν τέκνων αὐτῶν ἐπίδοσις. Μετὰ πεποιθήσεως δὲ καὶ θάρρους δύναμαι νὰ συγχαρῶ τοῖς τοιούτοις ὅτι κέκτηνται μεταξὺ τῶν συμπολιτῶν αὐτῶν τὰς κατὰ πᾶσαν ἔποψιν ἱκανὰς νὰ προαγάγωσι τὴν πνευματικὴν προκοπὴν τῆς ἐπιτελούσης θηλείας γενεᾶς. Συγχαίρω δὲ καὶ ἑμαυτῇ βεβαιωμένη ἐκ τῶν πραγμάτων καὶ ἀναλογιζομένη, ὅτι ὅταν καταναγκασθῶ νὰ καταλίπω τὸ ἔργον, ὅπερ ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη, ἢ μᾶλλον ἐπὶ τὸ πλεῖστον τοῦ βίου μου, ἐγένετο ἢ ἐπίχαρις καὶ θελκτῆριος ἐνασχόλησίς μου, ὑπάρχουσιν αἱ μέλλουσαι ν' ἀναλάβωσι

τὸν αὐτὸν ἀφιλοκερδῆ ἀγῶνα τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν μελλουσῶν νὰ προσέλθωσι νεανίδων μετὰ τὴν ἐμὴν ἀποχώρησιν ἢ ἐκ τῶν τῆδε μετάστασιν.

Τῷ ἀγαθῷ ἡμῶν καὶ πεπειραμένῳ φίλῳ Κ. Γεωργίῳ Κωνσταντινίδῃ, διευθύνοντι ἰδίως τὰς ἑλληνικὰς τάξεις τοῦ καταστήματος, ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω χάριν διὰ τὴν παρ' αὐτοῦ κατατεθεῖσαν πάνυ ἐνδελεχῆ μέριμναν ὑπὲρ τῆς προόδου τῶν μαθητριῶν του, ὅπως καὶ τὴν ζωὴν καὶ τὰ πλεονεκτήματα αὐτοῦ ἀφιέρωσεν εἰς τὸ μέγα τῆς ἐκπαιδεύσεως ἔργον· εὐχομαι δὲ νὰ παραταθῆ ὁ βίος αὐτοῦ ἐν ἀπολλάτῃ τὴν ἀμοιβὴν τῶν ἑαυτοῦ πόνων ἐν τῇ ὄψει τῆς ἐπιδόσεως τῶν ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ μαθητριῶν του, ὅπως ἔλαβε ἤδη πείραν ταύτης ἐν τῇ ἐπιδόσει τῶν παρ' αὐτοῦ μετ' ἀφοσιώσεως διδαχθέντων μαθητῶν ἐν τῷ παρελθόντι χρόνῳ καὶ ἕως ἄρτι.

Πολὺς ὀφείλεται ἔπαινος ἔτι τῇ κυρίᾳ Ἀγγελικῇ Ζωγράφου, διότι αὕτη, διευθύνουσα τὸ νηπιακὸν καὶ προκαταρκτικὸν σχολεῖον, παρασκευάζει τὰς μαθητρίδας εἰς τὴν ἀκρόασιν τῶν μαθημάτων τῶν ἀνωτέρων τάξεων ἐν χρόνῳ τῷ δέοντι.

Τελευτῶν ἤδη καταστρέφω τὸν λόγον πρὸς τὰς ἀγαπητάς μοι μαθητρίδας, διδαχθείσας ὅτι ὀφείλουσι νὰ ἐκπληρῶσι τὸ ἑαυτῶν καθῆκον πᾶσαν ἡμέραν ἀδιακόπως καὶ οὐχὶ ἐν διαλείμμασιν. Ὅταν οὕτω ποιῶσιν οὐδεμίαν παρεμπίπτει δυσκολία εἰς τὴν παρασκευὴν τῶν ἐξετάσεών των. Ἐλπίζω ὅτι θέλουσιν αὐταὶ μνημονεύει τοῦ σπουδαίου τούτου μαθήματος ὅταν ἐπαναλάβωσι τὰς σπουδὰς των, καὶ ὅτι τὸ ἐπιὸν ἔτος θέλουσιν ἀποδείξει ὅτι ὠφελήθησαν ἐκ τῆς πείρας τοῦ παρεληλυθότος. Τὰ δὲ ἀπονεμηθησόμενα εὐθὺς τώρα βραβεῖα θέλουσι δείξει τίνες διεκρίθησαν μάλιστα ἐν τῇ ἐπιμελείᾳ.

τῶν διδαχθέντων μαθημάτων. Ἔστωσαν δὲ ταῦτα ὑπό-
 μνημα τοῦ καλοῦ μαθηματικοῦ βίου των καὶ ὑποδήλω-
 σις ὅτι ἀπόκειται τῆς ἀρετῆς μισθὸς ἐν τούτῳ. μὲν τῷ
 βίῳ ὁ παρὰ τῶν φρονίμων ἔπαινος, ἐν τῷ μέλλοντι δὲ
 ἡ ἀκήρατος τοῦ οὐρανοῦ εὐλογία.

Ἄς ἀνομολογηθῆ δὲ παρὰ πάντων καὶ πασῶν, ὅτι
 «πᾶν δῶρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστι καταβαῖνον παρὰ τοῦ
 πατρὸς τῶν φώτων» δι' οὗ «ἐσχήκαμεν τὴν χάριν ταύ-
 την ἐν ἧ ἑστήκαμεν.»

ΛΟΓΟΣ

Ἐκφωνηθεὶς ὑπὸ τῆς

ΛΙΚΑΤ. Κ. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ.

Σεβαστὴ ὑμῆγγυρις!

Προκειμένης τῆς διανομῆς τῶν βραβείων πρὸς τὰς μαθητρίδας τοῦ ἑλληνικοῦ παρθεναγωγείου, νομίζω κατάλληλον νὰ προτάξω βραχέα τινὰ περὶ γυναικείας ἀγωγῆς, εἰ καὶ ἐν πλήρει διατελοῦσα συναισθήσει τῆς ἀσθενείας τῶν λόγων μου, γνωρίζω πόσον δυσχερὲς εἶναι τὸ ἔργον· μάλιστα δὲ ἐν ᾧ κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἐν τῇ ἑσπερίᾳ Εὐρώπῃ καὶ ἐνταῦθα ἀκόμη ἐν τῇ Ἑλλάδι, τὸ περισπούδαστον τοῦτο ζήτημα παρὰ πλείστοις λογίοις εὐλόγως ἐγένετο ἀντικείμενον συζητήσεως. Πρὸς τούτοις ὁ περὶ γυναικείας ἀγωγῆς λόγος πολὺ δυσκολώτερος ἀποβαίνει παρ' ἡμῖν τοῖς Ἕλλησι, διότι ἡ Ἑλληνὶς πλὴν τῶν ἕνεκα τῆς δουλοσύνης παθημάτων, πλὴν τῶν γενικῶν αἰτίων δι' ἃ παρεγνωρίσθη καὶ ἐν αὐτῇ τῇ δυτικῇ Εὐρώπῃ ὁ ὑψηλὸς τῆς γυναικὸς προορισμὸς, ἔπαθε καὶ ὡς ἐκ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων τῆς Ἀνατολῆς· διήγυσα δὲ μακρὰν περίοδον περιορισμοῦ καὶ κινδύνων ὑπὸ τὸν τουρκικὸν ζυγόν. Νῦν δὲ ἀπεκδυομένη τάχιστα καὶ πολλάκις πρὸς βλάβην αὐτῆς τὴν προτέραν ἀπλότητα, πολλάκις μετὰ ἐπιπολαιότητα προσλαμβάνει πολλὰ ἀνοίκεια ἢ καὶ ἐπιθλαβῆ ἐκ τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ· — ἡ Ἑλληνὶς, λέγω, διὰ τὰς ἰδιαιτέρας ταύτας περιστάσεις, ὧν ἕνεκα ὁ χαρακτήρ αὐτῆς οὐσιωδῶς ἐτροποποιήθη, πολὺ δυσ-

χερέστερον καθιστᾷ πρὸς ἑαυτὴν τὸ ζήτημα τῆς γυναι-
 κείας ἀγωγῆς. Ἄλλὰ τὸ βραχὺ τοῦ καιροῦ καὶ τὸ ἀσθε-
 νὲς τῶν δυνάμεών μου δὲν μοι ἐπιτρέπouσι νὰ ἐκθέσω
 οὔτε τὰ περὶ τῆς καταστάσεως τῆς νῦν γυναικὸς, οὔτε
 τὰ ἐπενεγκόντα αὐτὴν αἷτια, ὅθεν σύντομά τινα μόνον
 περὶ τοῦ προορισμοῦ τῆς γυναικὸς, καὶ μάλιστα τῆς ἐλ-
 ληνίδος, θέλω ἀναφέρει, ὑποδεικνύουσα τὰ αἷσια ἀποτε-
 λέσματα τῆς κατὰ τὸν προορισμὸν τοῦτον γυναικείας
 ἀγωγῆς.

Ἡ γυνή, ὡς πολλάκις ἐλέχθη, δὲν εἶναι κατωτέρα
 τοῦ ἀνδρὸς, ἀλλὰ μόνον διάφορος αὐτοῦ, ὅθεν οὐδὲ προ-
 ορισμὸν ἤτιον ἀξιόλογον ἔχει τοῦ ἀνδρικοῦ, ἀλλὰ μόνον
 διάφορον. Διὰ τί λοιπὸν ἡ γυναικεία παιδείυσις εἶναι τό-
 σον κατωτέρα τῆς ἀνδρικής; ἐν ᾧ ἡ ἀπαιδευσία τῆς
 γυναικὸς ἀποτρέπει αὐτὴν τοῦ νὰ ἐκπληρῆῃ θεόντως τὸν
 προορισμὸν αὐτῆς;

Προορισμὸς ἰδιαίτερος τῆς γυναικὸς εἶναι ἡ μετ' ἀγά-
 πης μέριμνα περὶ τῶν ἀφορόντων τὸ εὔ εἶναι καὶ τὴν
 πρόοδον τῆς οἰκογενείας αὐτῆς, μάλιστα δὲ ἡ σκόπιμος
 ἀνατροφή τῶν τέκνων αὐτῆς. Πῶς ὁμως θέλει ἐπιτύχει
 τὸν θεῖον τοῦτον προορισμὸν τῆς. Πῶς θέλει εἶσθαι ἀρ-
 μοδία νὰ φροντίζη περὶ τῆς μορφώσεως τῶν τέκνων
 τῆς, τῶν ὑπὸ τῆς Προνοίας αὐτῆ διαπεπιστευμένων ὄν-
 των, ἂν αὐτὴ ἡ ἰδία δὲν εἶναι μεμορφωμένη προσηκόν-
 τως, ἂν ἀγνοῇ τὰ μέσα, δι' ὧν μόνον ὁ ἄνθρωπος τε-
 λειοποιούμενος ἐφικνεῖται τοῦ τέλους πρὸς ὃ ἐπλάσθη,
 πλησιάζων πρὸς τὸν Θεόν;

Ἡ γυνή ὑπὸ τῆς Προνοίας ἐπροικίσθη διὰ πολιτιμω-
 τάτων δυνάμεων, ὁμοίων τῶν τοῦ ἀνδρὸς, τῶν δὲ δυνά-
 μεων τούτων ἡ ἑναρμόνιος καὶ ἀδιάκοπος ἐξάσκησις καὶ
 τελειοποιήσις ὡς πρὸς τὰ ἰδιαίτερα τῆς γυναικὸς καθήρ-

κοντά, ἀποτελεῖ τὸν ἀληθῆ τῆς γυναικὸς προορισμόν.

Ἰδιαιτέρως δὲ προορισμὸς τῆς ἑλληνίδος εἶναι, ἀφ' οὗ ἀναλογισθῆ ὅτι σπουδαία ἐπιφυλάσσεται ἔτι καὶ νῦν ἐντολῇ τῇ Ἑλλάδι, ἣν ἡ Πρόνοια ματαίως δὲν διέσωσεν ἐκ τῶν πολλῶν κινδύνων, οὓς ὑπέστη νὰ διαπλάττη ἑαυτὴν τε καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἀξίως τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ μέλλοντος τῆς πατρίδος, ὅπως ἐκ τοῦ ξενικοῦ καὶ ἐπιστάκτου πολιτισμοῦ ἀποδέχωνται τὰ ὄντως καλὰ μόνον καὶ εἰς ἀληθῆ φωτισμὸν συντελοῦντα, νὰ παρασκευάζῃ δὲ αὐτὰ χρήσιμα ὄργανα τῆς κοινωνίας καὶ τῆς πολιτείας, ἐμπνέουσα εἰς αὐτὰ μετὰ τῆς ἀγάπης τοῦ καλοῦ τὴν ἀληθῆ φιλοπατρίαν καὶ φρόνημα εὐπρεπὲς καὶ ὑψηλόν, ὅπως μὴ ἐγκαυχῶνται μόνον εἰς τὴν δόξαν τῶν προγόνων, ἀλλ' ὄντως ἀξία αὐτῶν φανῶσι.

Ἡ Ἑλληνὶς λοιπὸν ὀφείλει νὰ κατανοήσῃ βαθέως ταύτην τὴν ἐντολήν της, καὶ ἐνθουμουμένη διηνεκῶς, διὰ παρ' αὐτῆς ἡ Ἑλλὰς νῦν ἀναμένει πάλιν τὴν ἀνύψωσιν ἑαυτῆς, νὰ ἀφωσιωθῆ εἰλικρινῶς, σπουδαίως καὶ μετὰ σταθερότητος εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς εὐγενοῦς ταύτης κλήσεως.

Σαφὲς λοιπὸν ἀποβαίνει, ὅτι σκοπὸς τῆς γυναικείας ἀνατροφῆς εἶναι ἡ κατὰ τὸν προορισμὸν αὐτῆς μόρφωσις τῆς γυναικός.

Εἰς ἐπίτευξιν δὲ τοῦ μερικώτερον τὴν Ἑλληνίδα ἀφορῶντος σκοποῦ ἐπιβάλλονται ἡμῖν τὰ ἑξῆς καθήκοντα, ἅπερ δι' ὀλίγων μόνον θέλω ὑποδείξει.

Π ρ ῶ τ ο ν. Ὀφείλομεν νὰ καταβάλλωμεν πλειοτέραν φροντίδα περὶ τῆς διανοητικῆς αὐτῆς μόρφώσεως, ἥτοι πρέπει νὰ ἐκλείψῃ τέλος ἡ τοσοῦτον κοινὴ, ἀλλ' ἐπιθλαβεστάτη τῇ γυναικὶ ῥῆσις εἶναι «γυνὴ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ σπουδάζῃ» κτλ.

Πρὸ πάντων εὐχταῖον εἶναι, κατὰ τὴν νοερὰν μὸρφω-
 σιν τῆς Ἑλληνίδος νὰ γίνηται ὀλιγωτέρα μέριμνα περὶ
 τῶν ξένων γλωσσῶν καὶ τῶν ἐπιδεικτικῶν καλλιτεχνιῶν,
 πλειοτέρα δὲ περὶ τῆς ἀληθοῦς ἀναπτύξεως τοῦ νοός,
 ἣτις βεβαίως μόνον διὰ τῆς κτήσεως θετικῶν ἱστορικῶν
 καὶ καλλιλογικῶν μαθήσεων κατορθοῦται. Ἐν γένει δὲ
 ἡ Ἑλληνὶς, ὡς καὶ πᾶσα γυνή, πρέπει νὰ ἀποκτᾷ γενι-
 κάς τινὰς καὶ στοιχειώδεις τοῦλάχιστον γνώσεις περὶ
 τῶν κυριωτάτων ἀνθρωπίνων μαθήσεων· πρέπει δὲ νὰ
 ἐμπνέηται αὐτῇ νηπιύθεν ἢ πρὸς τὴν σπουδὴν ἀγάπη,
 νὰ σπουδάζη δὲ οὐχὶ χάριν ἐπιδείξεως, ἀλλὰ διὰ νὰ
 ἀρύηται ἐκ τῶν γνώσεων αὐτῆς βαθεῖαν συναίσθησιν
 ἀληθοῦς ἀξιοπρεπείας καὶ πεποίθησιν εἰς τὰς δυνάμεις
 τῆς, δι' ὧν μόνον δύναται νὰ ὑψωθῇ, ἀποβάλλουσα τὴν
 ταπεινὴν κληρονομίαν τοῦ παρελθόντος. Οὐσιωδέστατον
 δὲ εἶναι νὰ ὀδηγῆται ἐγκαίρως, ὅπως μὴ θεωρῇ τὰς
 γνώσεις ὡς μεμονωμένως ὑπαρχούσας, ἀλλὰ συνδεδεμέ-
 νας πρὸς ἀλλήλας καὶ πρὸς τὰ δημιουργήματα, εἰς ἃ
 ἀναφέρονται· ἐκ τούτων δὲ κατὰ λόγον νὰ ἀνάγηται εἰς
 τὸν Δημιουργόν, ὥστε καὶ ἡ ἐλάχιστη αὐτῆς γνώσις νὰ
 συνδέη αὐτὴν μετὰ τοῦ οὐρανίου αὐτῆς πατρός. Τί δὲ
 ὄντως ὑπάρχει συντελεστικώτερον εἰς τὴν μὸρφωσιν
 τοῦνοός εἰμὴ τὸ νὰ ἀτενίζη διὰ τῆς ἀληθείας τῶν ἐπι-
 στημῶν πρὸς τὴν πηγὴν πάσης ἀληθείας ἧτοι τὸν
 Θεόν;

Δεύτερον· ἡ αἰσθητικὴ μὸρφωσις τῆς Ἑλληνίδος
 ἐπίσης ἔχει ἀνάγκην διαπλάσεως, αὕτη δὲ διὰ τῆς θρη-
 σκείας μόνον δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ καὶ τοῦτο μάλιστα
 γίνεται πολλάκις δῆλον διὰ τῆς παραλληλίας τῆς νῦν
 Ἑλληνίδος πρὸς τὴν τοῦ παρελθόντος αἰῶνος. Ἐκείνη
 ζωηρὸν ἐν γένει ἔχουσα τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα καὶ

μετ' εὐλαβείας ἐκπληροῦσα τὰ ὀρησκευτικὰ αὐτῆς καθήκοντα, ἦτο καὶ πιστὴ σύζυγος καὶ τρυφερὰ μήτηρ, διεκρίθη δὲ εἰς πολλὰς περιστάσεις καὶ διὰ τὴν ἀληθῆ αὐτῆς φιλοπατρίαν. Πολλαὶ δὲ τῶν νῦν Ἑλληνίδων ὀλιγοροῦσαι τῶν ὀρησκευτικῶν αὐτῶν αἰσθημάτων, καὶ ἐπασχολούμεναι μᾶλλον εἰς τὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου, ἐλαττόνουσι τὴν οἰκιακὴν αὐτῶν εὐδαιμονίαν, φιλαύτως μᾶλλον ἀγαπῶσι τὰ τέκνα των καὶ ἀδιάφοροι φαίνονται πρὸς τὴν πατρίδα.

Σπουδαιότατον λοιπὸν μέλημα τῆς ἀνατροφῆς πρέπει νὰ ἦναι τὸ νὰ θερμάνῃ τὴν καρδίαν τῆς Ἑλληνίδος διὰ τῶν ὀρησκευτικῶν αἰσθημάτων, εἰς ἐθέρμαινον τὰς τῶν πρώτων αἰώνων χριστιανὰς, αἵτινες ὑπὲρ τῆς ὀρησκείας μετ' εὐδαιμονίας καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον ὑφίσταντο. Τοῦτο ὁμῶς δυσκόλως κατορθοῦται ἂν πρὸς τούτοις δὲν καταρτισθῶσιν ἐκ μικρᾶς ἡλικίας ἕξεις τινὲς ὀρησκευτικοῦ καὶ ἐναρέτου βίου, εἶτον ἢ εὐλάβεια πρὸς τὴν προσευχὴν, ἢ εἰς τὸν ναὸν φοίτησις, ὁ ἀγιασμός τῆς Κυριακῆς, πράξεις τινὲς ἐλεημοσύνης κτλ.

Τρίτον σπουδαιότατον εἶναι ὁ καταρτισμὸς δραστηρίων ἕξεων, διότι ἡ ἐργασία οὐ μόνον καθιστᾷ τὴν γυναῖκα ζωηρὰν καὶ εὐκίνητον, ἀλλὰ καὶ εὐγενίζει καὶ προφυλάττει αὐτὴν τῶν θλιβερῶν συνεπειῶν τῆς ἀργίας καὶ ὀκνηρίας. Κάλλιστον δὲ παράδειγμα ὡς πρὸς τὴν δραστηριότητα τῆς γυναίκος ἔχομεν ἐν γένει τὰς ἐν τῇ Δύσει γυναῖκας.

Ἐν τούτοις εἶναι ἀφευκτον ἡ Ἑλληνίς νὰ συνηθίσῃ νὰ μὴ θεωρῇ τὰς πράξεις αὐτῆς ὡς ἀδιαφόρους, ὑπὸ τῆς κηδεμονίας καλυπτομένη, ἀλλὰ μηδὲν νὰ πράττῃ ἀλόγως καὶ ἀσκόπως, οὐδέποτε τὴν ἐντολὴν αὐτῆς λησμονοῦσα.

Μετὰ τοῦ καταρτισμοῦ δὲ δραστικῶν ἔξεων οὐσιώ-
δῶς συνδέεται καὶ ἡ φυσικὴ ἀγωγή, διότι σῶμα χαῦνον
δυσκόλως ἐπιτρέπει τὴν ψυχικὴν δραστηριότητα· ἔθεν
σπουδαίαν θέσιν εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῆς Ἑλληνίδος
πρέπει νὰ κατέχη ἡ φυσικὴ ἀνάπτυξις καὶ ἡ ὑγιῆς δια-
τήρησις τοῦ σώματος καὶ διὰ τῆς γυμναστικῆς, δι' ἧς ἡ
εὐκίνησις καὶ εὐρωστία τοῦ σώματος ἀποκτᾶται.

Ὡ πόσον ωραία εἶναι ἡ εἰκὼν τῆς οὕτως ἀνατραφεί-
σης γυναικός! Ὡς κόρη αὕτη εἶναι στήριγμα καὶ παρη-
γορία τῶν γονέων, ἐργάζεται ἐν τῷ οἴκῳ, μεριμνᾷ μετ' ἀ-
γάπης ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς, σπουδάζει πρὸς μόρ-
φωσιν τοῦ νοῦς τῆς καὶ εἶναι ἀφελῆς ὡς παιδίον, σώ-
φρων ἅμα ὡς παρῆλιξ, φέρουσα ὡς μόνον αὐτῆς στολι-
σμόν τὴν ἀρετήν.

Ὡς σύζυγος βαθέως ἐννοεῖ, ὅτι ὁ γάμος εἶναι ἔνωσις
τῶν ψυχῶν εἰς κοινὴν λατρείαν τοῦ Ὑψίστου, ἔθεν, ἐν
τῷ καθήκοντι ἐνισχύουσα καὶ ἐνισχυομένη, οὐδὲν παρα-
μελεῖ τῶν ἀφορώντων εἰς τὰ ὑλικὰ καὶ τὰ ἠθικὰ συμφέ-
ρόντα τοῦ συζύγου αὐτῆς.

Ὡς μήτηρ δὲ μάλιστα λάμπει ἐν ἀπάσῃ τῇ δόξῃ αὐ-
τῆς, διότι, φωτιζομένη ὑπὸ τοῦ θείου λόγου, ἀόκνως ἐρ-
γάζεται ὑπὲρ τῶν τέκνων αὐτῆς, καθιστῶσα αὐτὰ ἀξιόους
κληρονόμους τῆς ἰδίας ἑαυτῆς ἀρετῆς· ἔθεν ἐν τῇ κοι-
νωνίᾳ κατέχει ὑψηλὴν θέσιν παρέχουσα ἀξιόους πολίτας,
ἑαυτὴν δὲ παράδειγμα εἰς τὰς λοιπὰς μητέρας. Ἡ δὲ
οὕτως ἀνατραφεῖσα Ἑλληνὶς ἐν εὐτυχίᾳ εἶναι σώφρων,
οἰκονόμος, ἐλεήμων. ἐν δὲ δυστυχίᾳ καθίσταται μάλιστα
στήριγμα τῶν περὶ αὐτὴν, παρέχει παρηγορίαν διὰ τοῦ
παραδείγματος καὶ τῶν λόγων αὐτῆς, καὶ τέλος ἐν ἀνάγκῃ
τιμῶσα τὴν ἐργασίαν, μεταχειρίζεται τὰς γνώσεις τῆς
ὡς πόρον ζωῆς. Πάντα δὲ ταῦτα διὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ αὐ-

τῆς θησαυροῦ, διὰ τῆς ὑρησκευτικῆς πίστεως κατορθώνει.

Εἶθε δὲ τὰ παριστάμενα ταῦτα κοράσια νὰ ὁμοιάσωσι ποτε τὴν εἰκόνα ταύτην, ὅπως ἀξίως ἐκπληρώσωσι τὰς περὶ αὐτῶν προσδοκίας!

Κατὰ τὸν ἐκτεθέντα σκοπὸν τῆς γυναικείας ἀγωγῆς τὸ ἐλληνικὸν τοῦτο παρθεναγωγεῖον τῆς Κυρίας Χίλλ, πρὸ τριακονταπέντε ἐτῶν συστήθην καὶ ὀραστηρίως διευθυνομένον ὑπὸ τῆς σεβασμίας ταύτης Κυρίας, κατὰ πολ-
 λὰς ἤδη περιόδους γενεὰν ὅλην Ἑλληνίδων εἰς τὸν προορισμὸν αὐτῶν ὠδήγησε. Τὸ δὲ ἔργον τοῦτο δυσκατόρθωτον ἦτον ἄνευ τῶν πολλῶν θυσιῶν, ἃς ἡ Κυρία Χίλλ γενναίως κατέβαλεν. Ἄλλ' ὡς ἀληθοῦς χριστιανῆς ἡ δεξιὰ χεὶρ τῆς φιλοστόργου ταύτης μητρὸς ἡμῶν διένεμε τὸ ἀγαθὸν ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, ὅθεν καὶ δὲν εἶναι ἴσως ἱκανῶς γνωστὰ εἰς τοὺς Ἕλληνας πάντα τὰ ὑπ' αὐτῆς ὑπὲρ αὐτῶν πεπραγμένα, . . . ἀλλὰ ἀνοκείον εἶναι νὰ ἐπιταράξω σήμερον τὴν χριστιανικὴν αὐτῆς μετριοφροσύνην.

Πρὸ τινων δὲ ἐτῶν, ἐπιθυμοῦσα νὰ ἐλαττώσῃ τοὺς ὡς πρὸς τὴν ἡλικίαν τῆς ὑπερόγκους κόπους, ἀνήγγειλεν εἰς τὸ κοινόν, ὅτι δὲν δέχεται τοῦ λοιποῦ μαθητρίας· διετήρησε δὲ εἰς μόνον ἐκ τῶν πολλῶν αὐτῆς τροφίμων, αἵτινες μετ' ἐπιμελείας ἀνετρέφοντο. Κατὰ τὸ παρελθὸν ὅμως ἔτος πολλαὶ μητέρες, αἰσθανόμεναι τὴν μέλουσαν ἐκ τῆς ἐλλείψεως τοῦ καταστήματος τούτου νὰ προκύψῃ βλάβη, παρεκάλουν τὴν κυρίαν Χίλλ νὰ μὴ ἀποχωρήσῃ· ὅθεν ἡ Κυρία Καλλιόπη Κεχαγιᾶ, Ἀγγελικὴ Ζωγράφου καὶ ἐγὼ προετείναμεν τῇ Κυρίᾳ Χίλλ ν' ἀναδιοργανίσῃ τῇ βοήθειᾳ ἡμῶν τὸ παρθεναγωγεῖον αὐτῆς, ὅπως ἐξακολουθήσῃ τὸ θεάρεστόν της ἔργον. Ὅθεν ἐξεδόθησαν ἀγγελίαι περὶ τῆς ἐκ δευτέρου ἐνάρξεως τοῦ

καταστήματος, ὅπερ νῦν ὠνομάσθη καὶ κατεστάθη Ἑλλη-
νηνικὸν Παρθεναγωγεῖον.

Τὸ παρελθὸν λοιπὸν τοῦτο σχολιακὸν ἔτος εἶναι τὸ
πρῶτον κατὰ τὴν νέαν ἀναδιοργάνωσιν τοῦ καταστήμα-
τος· ἀλλ' εἰ καὶ κατὰ τὴν μεταρρύθμισιν ταύτην συνέ-
βησαν ἄφευκταί τινες εἰς τοιαύτας περιστάσεις ἀνωμα-
λίας, ἔτι δὲ καὶ οὐκ ὀλίγαι μαθήτριάι ἕνεκα τῶν ἐν τῇ
πόλει ἀναφανέντων νοσημάτων ἀτάκτως προσήρχοντο,
μετ' εὐχαριστήσεως ὁμῶς παρετηρήσαμεν, νῦν μάλιστα
πρὸς τὸ τέλος τοῦ σχολικοῦ ἔτους, ὅτι αἱ εἰλικρινεῖς
προσπάθειαι τῶν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο συμπραττόντων ἐ-
καρποφόρησαν καὶ ὑπὲρ προσδοκίαν, διότι κατὰ πάντα,
τά τε μαθήματα καὶ τὴν διαγωγὴν τὰ κοράσια ἡμῶν ἀνέ-
δειξαν προόδους οὐ τὰς τυχούσας.

Μέλλουσα δὲ ἤδη νὰ ἐκθέσω τὰ περὶ τοῦ προγράμ-
ματος τοῦ Παρθεναγωγείου δὲν δύναμαι νὰ ἀποσιωπήσω
πόσον ὠφέλιμον παρ' ἡμῖν μάλιστα εἶναι τὸ εἰς τὸ Ἑλ-
ληνικὸν Παρθεναγωγεῖον προσηρτημένον νηπιαγωγεῖον,
ὡς κατηρτισμένον κατὰ τὰ ἐν τῇ πεφωτισμένῃ Εὐρώπῃ
κάλλιστα τοῦ εἴδους τούτου· διότι ἡ νηπιαγωγὸς πρῶτον
διὰ τερπνοτάτων ἀντικειμένων διεγείρει βαθμηδὸν τὰς
νεαρὰς δυνάμεις τῶν νηπίων, παρασκευάζουσα αὐτὰ πρὸς
τὰς μελλούσας σπουδὰς καὶ ἐμπνέουσα ἀπὸ τῆς τρυφε-
ρᾶς ἐκείνης ἡλικίας τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, τὴν πρὸς τοὺς
γονεῖς καὶ τοὺς πλησίον καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν σπουδὴν
ἀγάπην, καταρτίζει τὴν ἔξιν τῆς ἐργασίας, ἔτι δὲ τὰ
νήπια εὐρισκόμενα εἰς ἀδιάκοπον ἐπαφὴν πρὸς τὴν εὐ-
παίδευτον ἡμῶν νηπιαγωγὸν πολλαχῶς ὠφελοῦνται, ὅ-
περ ἐν τῷ οἴκῳ δυσκόλως κατορθοῦται. Κατὰ τὸ παρελ-
θὸν δὲ τοῦτο ἔτος τὰ νήπια ἐδιδάχθησαν τὴν ἀνάγνωσιν
ἐκ τοῦ ἀναγνωσματορίου Γ. Κωνσταντινίδου, τὴν γραφὴν

καὶ ἰχνογραφίαν, ἀριθμητικὴν διὰ τῶν σφαιριδίων, ἱερὰν ἱστορίαν καὶ τινὰς ζωολογικὰς γνῶσεις ἐπὶ εἰκόνων, γνῶσεις τινὰς γεωγραφίας, ἱστορίας, μαθήματα ἀναπτύξεως ἰδεῶν ἐπίσης ἐπὶ εἰκόνων καὶ ἄλλων ὕλικῶν ἀντικειμένων, πλεῖστα γυμνάσματα διὰ τῶν χειρῶν κτλ. ψῆδικὴν καὶ τέλος πρακτικὰς τινὰς ἀρχὰς τῆς Γαλλικῆς καὶ τῆς Ἀγγλικῆς χάριν τῆς προφορᾶς.

Αἱ μαθήτριάι τοῦ α'. τμήματος τοῦ προκαταρκτικοῦ σχολείου ἐδιδάχθησαν ὑπὸ τῆς Κυρίας Ἀγγελικῆς Ζωγράφου τὴν ὀρθὴν καὶ κατ' ἔννοιαν ἀνάγνωσιν ἐπὶ τῶν δώδεκα παιδικῶν διηγημάτων Γ. Κωνσταντινίδου· ἐκ τῆς ἱερᾶς ἱστορίας Πανταζῆ τὰ μέχρι τῶν Κριτῶν, ἐκ τῆς ἀριθμητικῆς τὴν πρόσθεσιν καὶ τὴν ἀφάίρεσιν ἔτι δὲ ἀνάπτυξιν ἰδεῶν, τὰ ἀπλούστατα ἐκ τῆς γραμματικῆς, γεωγραφίαν, Ἑλληνικὴν ἱστορίαν, ψῆδικὴν καὶ ἀνάγνωσιν Γαλλιστί.

Αἱ δὲ τοῦ β'. τμήματος τοῦ προκαταρκτικοῦ σχολείου ἐδιδάχθησαν ὑπὸ τῆς Κ. Ἀγγελικῆς Ζωγράφου τὴν ἐλευθέραν ἀνάγνωσιν μετὰ ἀναπτύξεως ἰδεῶν ἐπὶ τῆς Χρηστομαθείας Ἀν. Κωνσταντινίδου καὶ ἄλλων τερπνῶν καὶ ἠθικῶν διηγημάτων. Ἐκ τῆς ἱερᾶς ἱστορίας Πανταζῆ τὰ μέχρι τῆς διαιρέσεως τοῦ Ἑβραϊκοῦ κράτους. Ἐκ τῆς γραμματικῆς τοῦ Γεράκη τὰ μέχρι τῶν ἀντωνυμιῶν· ἐκ τῆς μικρᾶς γεωγραφίας Κακόνη τοὺς ὄρισμοὺς καὶ τὰ τῆς Εὐρώπης ὅλης· ἐκ τῆς μικρᾶς ἱστορίας Ἰοβιγκος τὰ μέχρι τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου· ἐκ τῆς ἀριθμητικῆς, ἄνευ βιβλίου, τὰς τέσσαρας πράξεις τῶν ἀκεραίων ἀριθμῶν. Εἰς δὲ τὴν Γαλλικὴν ἠσκήθησαν τινες μόνον δι' ἀναγνώσεως καὶ μεταφράσεως· αἱ δὲ, συγκαταλεχθεῖσαι μετὰ τῆς ἀνωτέρας τάξεως, τακτικῶς ἐδιδάχθησαν ὑπὸ τοῦ Κυρίου Nonnotte. Τὰ δὲ ἐργόχειρα, τὴν ἰχνογρα-

φίαν καὶ τὴν καλλιγραφίαν ἐπίσης ἐδιδάχθησαν ὑπὸ τῆς Κ. Ἀγγελικῆς Ζωγράφου· τινὲς δὲ ἐδιδάχθησαν καὶ τὴν Ἀγγλικὴν καὶ ἄλλαι τὴν Γερμανικὴν.

Αἱ μαθήτριά τῆς α'. τάξεως τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου ἐδιδάχθησαν ὑπὸ τῆς Κ. Καλλιόπης Κεχαγιᾶ, ἡσκήθησαν δὲ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἐρμηνεύουσαι κατὰ λέξιν καὶ κατ' ἔννοιαν τὰ πλεῖστα μέρη τοῦ α'. τόμου τῆς ὑπὸ Φουσκίδου χρηστομαθείας, ἐφαρμόζουσαι ἐπιμελῶς τὰ τῆς γραμματικῆς. Εἰς δὲ τὴν γραμματικὴν κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Κ. Βερναρδάκη ἐδιδάχθησαν τὰ μέχρι τῶν εἰς μ. ι. Εἰς τὴν λαλουμένην δὲ γλῶσσαν ἡσκήθησαν διὰ ὀρθογραφικῶν γυμνασμάτων καὶ μάλιστα δι' ἐκθέσεων γραπτῶν καὶ προφορικῶν. Ἐκ τῆς ὑπὸ Ι. Σταθοπούλου γεωγραφίας ἐδιδάχθησαν τὰ τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου τοπογραφικῶς, φυσικῶς καὶ πολιτικῶς. Ἐκ τῆς τοῦ Κ. Πανταζῆ ἱερᾶς ἱστορίας ἐδιδάχθησαν ὑπὸ τοῦ Κ. Ἱερεμίου Κοζάκου τὰ μέχρι τῆς αἰχμαλωσίας τῶν ἐβδόμηκοντα ἔτων ἐκτενεστέρον καὶ μετ' ἐφαρμογῆς ῥητῶν ἐκ τῆς Ἀγ. Γραφῆς. Ἐκ τῆς κατὰ τὸν Θ. Κεῖτλη Ἑλληνικῆς ἱστορίας ἐδιδάχθησαν ὑπ' ἐμοῦ τὰ μέχρι τῆς ἐν Σαλαμῖνι μάχης. Ἐκ δὲ τῆς ἀριθμητικῆς ὑπὸ τῆς Κ. Μιουῆρ ἐδιδάχθησαν τὰς τέσσαρας πράξεις τῶν ἀκεραίων ἀριθμῶν μετὰ τῶν ἀναγκαίων κανόνων.

Αἱ δὲ τῆς β'. τάξεως τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου μαθήτριά ἐδιδάχθησαν ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Κ. Γ. Κωνσταντινίδου τὴν Ἑλληνικὴν ἐκ Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου κατ' ἐκλογὴν καὶ ἐκ τοῦ κατὰ Πλούταρχον βίου τοῦ Ἀριστείδου. Ἐκ δὲ τῆς κατὰ Γεννάδιον γραμματικῆς, τὰ ἀπὸ τῶν εἰς μ. ι. μέχρι τέλους καὶ ἀρχῆς συντάξεως. Εἰς δὲ τὴν καθομιλουμένην ἡσκήθησαν διὰ ὀρθογραφικῶν γυμνασμάτων καὶ ἐκθέσεων προφορικῶν καὶ γραπτῶν. Ἐκ

τῆς γεωγραφίας Σακελλαρίου ἐδιδάχθησαν τὰ τῆς Εὐρώπης καὶ μέρος τῆς Ἀσίας ὑπὸ τοῦ Κ. Γ. Κωνσταντινίδου.

Ἐκ τῆς ὑπὸ Δαρβάρεως Κατηχήσεως ἐδιδάχθησαν ὑπὸ τοῦ Κ. Ἰερεμίου Κοζάκου τὰ μέχρι τῆς Κυριακῆς προσευχῆς.

Ἐκ τῆς ἱστορίας ἐδιδάχθησαν ὑπ' ἐμοῦ τὴν μὲν εἰσαγωγὴν ἄνευ βιβλίου, ἐκ δὲ τῆς καθολικῆς ἱστορίας τοῦ Κ. Ἀντωνιάδου τὰ ἄσιανὰ κράτη καὶ ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς τὰ μέχρι τέλους τῶν μηδικῶν πολέμων. Ἐκ δὲ τῆς ὑπὸ τοῦ Κ. Γεράκη ἀριθμητικῆς ἐδιδάχθησαν ὑπὸ τῆς Κ. Καλλιόπης Κεχαγιᾶ μετὰ τινος θεωρίας μᾶλλον δὲ πρακτικῶς τὰ μέχρι τῶν ἀναλογιῶν.

Ὡς πρὸς τὴν Γαλλικὴν αἱ μαθήτριάι κατ' ἰδίαν κατὰ τάξιν, ἀσχέτως πρὸς τὰ λοιπὰ μαθήματα, ἀπετέλεσαν δύο τάξεις· ὧν αἱ τῆς ἀνωτέρας τάξεως ἔφθασαν μέχρι τῆς συντάξεως, ἐκφράζονται δὲ ἤδη μετὰ τινος εὐκολίας εἰς τὴν Γαλλικὴν. Τὸ μάθημα δὲ τοῦτο ἐφέτος διαταράχθη ὀπωροῦν κατὰ τὸ μέσον τοῦ ἔτους, διότι ἡ διδάσκουσα αὐτὸ ἠναγκάσθη νὰ ἀποχωρήσῃ δι' οἰκιακοὺς λόγους, ὅθεν ὁ κατὰ πάντα ἀξιόλογος καθηγητῆς Κ. Nonnotte διαδεχθεὶς αὐτήν, δὲν ἠδυνήθη νὰ δρέψῃ καρποὺς τῶν κόπων του, οἷους ἂν ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἔτους παρελάμβανε τὰς τάξεις.

Ἡ δὲ Ἀγγλική, καθ' ἣν οὐσιωδῶς προώδευσαν αἱ μαθήτριάι ἐδιδάχθη πρὸς μὲν τὴν ἀνωτέραν τάξιν ὑπὸ τοῦ Κ. Knight πρὸ ὀλίγου ἀποδημήσαντος, πρὸς δὲ τὴν κατωτέραν ὑπὸ τῆς Κ. Bessi Masson.

Ἐπι δὲ ἐδιδάχθη ἡ ἰχνογραφία καθ' ἀπάσας τὰς τάξεις ὑπὸ τῆς ἀξιολόγου Κ. Ἑλένης Χρυσίνου, ἡ καλλιγραφία ὑπὸ τῆς Κ. Καλλιόπης Κεχαγιᾶ, τὰ χειροτεχνή-

ματα ὑπ' ἐμοῦ καὶ ἡ ᾠδικὴ πρὸς μὲν τὰς μικρὰς τάξεις ὑπὸ τοῦ Κ. Ἐνιγκ, πρὸς δὲ τὰς ἀνωτέρας ὑπὸ τοῦ Κ. Φαμπρικέζη, ὑφ' οὗ ἐδιδάχθη λίαν ἐπιτυχῶς καὶ ἡ ὀργανικὴ μουσικὴ πρὸς τὰς οἰκοτρόφους μαθητρίδας. Ἐδιδάχθη δὲ καὶ ἡ Γερμανικὴ πρὸς τρεῖς μαθητρίδας.

Καθ' ἀπάσας δὲ τὰς τάξεις, πλὴν τοῦ Νηπιαγωγείου, καὶ καθ' ἅπαντα τὰ μαθήματα ἅπαξ τοῦ μηνὸς ἐγένετο ἔγγραφος διαγωνισμός· ἡ ὠφέλεια δὲ τῶν διαγωνισμῶν τούτων ἐφάνη οὐσιωδεστάτη· διότι πλὴν τοῦ ὅτι διὰ τῶν πρωτείων διεγείρεται ἄμιλλα, ἣν βεβαίως ὁ διδάσκαλος ὀφείλει νὰ προσέχη, ὅπως μὴ προδῆ εἰς ἕξαψιν φιλοτιμίας παιδαγωγικῶς ἐπιβλαβοῦς, οἱ διαγωνισμοὶ χρησιμεύουσι καὶ εἰς ἐπανάληψιν τῶν κατὰ μῆνα διδαχθέντων, ἅτινα ἐκτιθέμενα ἔγγραφως ἐντυποῦνται βαθέως εἰς τὸν νοῦν.

Οἱ δὲ ἐβδομαδιαῖοι ἔλεγχοι σκοπὸν μάλιστα ἔχουσι τὴν συνεννόησιν τοῦ καταστήματος μετὰ τῶν γονέων ὑπὲρ τῆς προόδου τῶν μαθητριῶν κατὰ τε τὰ μαθήματα καὶ τὴν διαγωγὴν· τοῦτο δὲ ἐφέτος ἀρκούντως κατορθώθη, ὅθεν εὐχαριστοῦντες τοὺς γονεῖς καὶ ἐπιτρόπους τῶν μαθητριῶν ἡμῶν διὰ τὴν σύμπραξίν των ταύτην, παρακαλοῦμεν νὰ πράττωσι τοῦτο ἐντονώτερον ἔτι κατὰ τὸ ἐρχόμενον ἔτος.

Πρὸς τούτοις καθ' ἅπαν τὸ σχολικὸν ἔτος ἦσαν ὀρισμένοι ὤραι ἐπιμελέτης ἐν τῷ κοινῷ σπουδαστηρίῳ πρὸς τε τὰς οἰκοτρόφους καὶ τὰς ἰδιοτρόφους μαθητρίδας ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τῆς Κ. Καλλιόπης Κεχαγιᾶ· τῆς δὲ ἐπιμελέτης ταύτης ἱκανῶς σπουδαῖοι ἐφάνησαν οἱ καρποί.

Πρὸ πάντων δὲ κίνητρον καὶ σκοπὸς ὄλων τῶν διαβημάτων καὶ τῶν πράξεων τῶν ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ ἐργαζομένων, σταθερῶς ἦτο καὶ εἶναι ἡ κατὰ θεὸν διά-

πλασις τῶν τέκνων καὶ ἡ πρὸς τὴν χριστότητα μὀρφωσις αὐτῶν· κατεδλήθη λοιπὸν μεγίστη προσοχὴ εἰς τὴν θρησκευτικὴν ἀγωγὴν τῶν μαθητριῶν καὶ μάλιστα τῶν οἰκοτρόφων, εἰς ἃς διὰ ψυχωφελῶν προσευχῶν καὶ ὕμνων, διὰ θρησκευτικῶν λόγων κατὰ Κυριακὴν καὶ διὰ τῆς τακτικῆς φοιτήσεως εἰς τὸν ναὸν τῆς ἐνορίας ἐνετυπώθη βαθέως ὁ χαρακτήρ τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας· κατὰ τὰς ὠρισμένας δὲ ἐποχὰς αἱ τρόφιμοι ἐτήρησαν αὐστηρῶς τὰς νενομισμένας νηστείας, διὰ δὲ τοῦ ἱερέως τῆς ἐνορίας ἐξεπλήρωσαν πάντα τὰ θρησκευτικὰ αὐτῶν καθήκοντα. Κατὰ τὸ ἐρχόμενον δὲ ἔτος πρόκειται νὰ κατάρτισθῆ καὶ ἡ κατὰ τὸ ἐν τῇ ἀγγελίᾳ ἡμῶν πρόγραμμα τρίτη τάξις τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου, ὅπερ ἐφέτος ἦτον ἀδύνατον ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως μαθητριῶν κατ' αὐτὸ τὸ πρῶτον τῆς ἀναδιοργανώσεως ἔτος. Θέλει δὲ προσληφθῆ καὶ Γαλλίς, ὅπως κατὰ τὰς ἐλευθέρας ὥρας καὶ κατὰ τὰς τῶν ἐργοχειρῶν αἱ μαθήτριάς ἀσχῶνται εἰς τὴν Γαλλικὴν.

Μαθήτριάς ἐνεγράφησαν κατὰ τὸν

Σεπτέμβριον 51

Ὀκτώβριον 6

Δεκέμβριον 3

Ἰανουάριον 3

Φεβρουάριον 6

Μάρτιον 4

Ἀπρίλιον 3

Τὸ ἅλιν 76

Ἐκ τούτων αἱ 14 ἐνεγράφησαν τρόφιμαὶ 5 ἡμίτροφοι, 47 ἰδιότροφοι, ἐξ ὧν καὶ 6 ἄρρενα ἡλικίας 5—7 ἐτῶν, καὶ 10 ἐξωτερικαί.

Ἐκ τούτων δὲ ἀνεχώρησαν διὰ λόγους οἰκιακοῦς καὶ

νόσους 16, ἀπεδίωσαν ἐκτὸς τῆς σχολῆς ἰδιότροφοι, 2, ἀ-
 πεπέμφθησαν ἕνεκα τῆς παρὰ τῶν γονέων παραμελήσεως
 τοῦ κανονισμοῦ 3, καὶ ἀπεδήμησαν τῶν Ἀθηνῶν 4, τὸ
 ὄλον 25. Ὅστε κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους ὑπελείφθησαν
 51 μαθήτριά, ἐξ ὧν 14 τρόφιμοι, 3 ἡμίτροφοι, 30 ἰδιό-
 τροφοι, ἐξ ὧν 4 ἄρρενα, καὶ 4 ἐξωτερικά. Παρατηρη-
 πτόν λοιπὸν, ὅτι αἱ ἀναχωρήσασαι ἀνῆκον μόνον εἰς τὴν
 τάξιν τῶν ἰδιοτρόφων καὶ τὴν τῶν ἐξωτερικῶν.

Ἐκ τῶν 76 μαθητριῶν ἦσαν

Πρὸ 10 ἐτῶν τρόφ.	0	—	ἐξωτερικά	1	τὸ ὄλον	1	—
» 9	»	»	»	0	»	1	»
» 8	»	»	»	0	»	1	»
» 7	»	»	»	0	»	1	»
» 6	»	»	»	0	»	1	»
» 5	»	»	»	0	»	1	»
» 4	»	»	»	3	»	3	»
» 3	»	»	»	1	»	1	»
» 2	»	»	»	4	»	5	»
				<u>8</u>		<u>15</u>	
							<u>23</u>

Ὅς πρὸς τὰ ἔτη δὲ τῆς ἡλικίας τῶν αἱ 76 μαθήτριά
 εἶχον ὡς ἐξῆς:

Ἀπὸ 5—10 ἐτῶν . . .	39	ἀπὸ 12—15 . . .	17
» 10—12 . . .	18	» 15—18 . . .	2

ἐξ αὐτῶν δὲ αἱ ἐκ τῆς ἔξω Ἑλλάδος προσελθοῦσαι εἶναι
 6· τέχνα δὲ τῶν ἐν Ἀθήναις ἔξωθεν ἐλθόντων ὁμογε-
 νῶν 40· ἐκ δὲ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος 12· ἐκ τῆς Πελο-
 ποννήσου 5· ἐκ τῶν νήσων 2· Ἀγγλίδες 6· Γερμανίδες
 2· Ἰταλίδες 2· Γαλλίς 1.

Πρὸς ἡμᾶς δὲ ἤδη, τὰς μικράς μου φίλας, τὸν λόγον
 ἀποτείνουσα, ἐνθυμίζω ὑμᾶς, ὅτι τὰ περὶ ἀγωγῆς τῆς

Ἑλλάδος εἰς ὑμᾶς μάλιστα ἀποθλέπουσα ἀνέφερα, διότι
σεῖς, ἀποτελοῦσαι τὴν νέαν γενεάν, εἰσθε προωρισμένοι
νὰ πραγματοποιήσητε τοὺς πόθους καὶ τὰς προσδοκίας
τῆς πατρίδος ἡμῶν. Διανύσασαι δὲ κατ' εὐχὴν τὸ πα-
ρελθὸν τοῦτο σχολικὸν ἔτος, διέλθετε καλῶς καὶ τὸ δι-
στημα τῶν διακοπῶν καὶ προσέλθετε κατὰ τὸ ἐρχόμε-
νον ἔτος μετὰ νέου θάρρους καὶ ἐπιμελείας. Προσέλθετε
δὲ νῦν ἵνα λάβητε τὰ ἀριστεία, ὧν ἐφάνητε ἄξιοι διὰ
τῆς ἐπιμελείας καὶ τῆς καλῆς ὑμῶν διαγωγῆς κατὰ τὸ
παρελθὸν τοῦτο ἔτος. Χαίρετε, ἀλλὰ μετριοφρονεῖτε ἀ-
ναλογιζόμεναι μᾶλλον, ὅτι δι' αὐτῶν ἀναλαμβάνετε εὐ-
θύνην μεγάλην, διότι τὸ βραβεῖον οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχει
ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλὰ μόνον ὡς δεῖγμα τῆς ἀξίας τῆς λαμ-
βανούσης εἶναι περισπούδαστον· ὅθεν αὕτη ὑποχρεοῦται
νὰ μὴ φανῆ κατωτέρα εἰς τὸ μέλλον. Ἐτι δὲ ἂν ποτε
ἐκπέσῃ, τὸ βραβεῖον πρέπει νὰ ᾖ φυλακτῆριον πα-
ροτρῶνον αὐτὴν ἐπ' ἀγαθῶ.

Αἱ δὲ μὴ βραβευθεῖσαι ἄς μὴ ἀποθάρρυνθῶσιν, ἀλλὰ
μᾶλλον ἄς ἐνθάρρυνθῶσιν εἰς νέους ἀγῶνας, ὅπως καὶ
αὐταὶ εἰς τὸ μέλλον φανῶσιν ἄξιοι.

Εὐχαριστήσατε λοιπὸν τοὺς διδασκάλους, τοὺς γονεῖς
καὶ ἐπιτρόπους ἡμῶν διὰ τὴν ὑπὲρ ὑμῶν μέριμναν αὐ-
τῶν· μάλιστα δὲ τὴν φιλοστοργωτάτην ἡμῶν μητέρα
Κυρίαν Χίλλ· ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐνώσατε τὰς εὐχὰς σας
πρὸς τὸν Δοκτῆρα παντὸς ἀγαθοῦ μὲ τὰς ἰδικὰς μου, ἄς
νῦν ἐκ βάθους ψυχῆς ἀναπέμπω, εὐγνωμονοῦσα μὲν αὐτῷ
ἀντὶ τῶν κατὰ τὸν παρελθόντα χρόνον ἀγαθῶν, ἐπικα-
λουμένη δὲ τὴν θείαν αὐτοῦ εὐλογίαν ὑπὲρ τοῦ μέλλον-
τος τῆς σχολῆς ταύτης καὶ τῆς κατευοδώσεως τοῦ θείου
αὐτῆς προορισμοῦ.

ΕΛΕΓΧΟΣ

ΤΩΝ

ΒΡΑΒΕΥΘΕΙΣΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΙΝΕΘΕΙΣΩΝ

ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1866.

Β'. Τάξις Ἑλληνικοῦ σχολείου.

Κατὰ τὸ μάθημα τῆς Ἑλληνικῆς.

Βραβεύεται Τατιανὴ Κοκίδου.

Ἐπαινεῖται Α'. Ἀρσινόη Παππαδοπούλου.

» Β'. Σοφία Βερσῆ.

Τῆς Κατηχέσεως.

Βραβεύεται Τατιανὴ Κοκίδου.

Ἐπαινεῖται Α'. Ἀρσινόη Παππαδοπούλου.

» Β'. Χρηστίνη Κορομηλά.

Τῆς Ἱστορίας.

Βραβεύεται Ἀρσινόη Παππαδοπούλου.

Ἐπαινεῖται Α'. Τατιανὴ Κοκίδου.

» Β'. Σοφία Βερσῆ.

Τῆς Γεωγραφίας

Βραβεύεται Ἀρσινόη Παππαδοπούλου.

Ἐπαινεῖται Α'. Τατιανὴ Κοκίδου.

» Β'. Σοφία Βερσῆ.

Τῆς ἀριθμητικῆς.

Βραβεύεται Τατιανῆ Κοκίδου.

Ἐπαινεῖται Α'. Ἀρσινόη Παππαδοπούλου.

» Β'. Σοφία Βερσῆ.

Τῶν Ἐργοχείρων.

Βραβεύεται Ἐλισάβετ Ἀποστολίδου

Ἐπαινεῖται Α'. Σοφία Βερσῆ.

» Β'. Τατιανῆ Κοκίδου.

Α'. Τάξις Ἑλληνικοῦ Σχολείου.

Κατὰ τὸ μάθημα τῆς Ἑλληνικῆς.

Βραβεύεται Ἰφιγένεια Κεχαγιᾶ.

Ἐπαινεῖται Α'. Ἐλίζα Ἀμπουτ.

» Β'. Ἐλένη Λάσκαρι.

Τῆς Ἱερᾶς Ἱστορίας.

Βραβεύεται Ἰφιγένεια Κεχαγιᾶ.

Ἐπαινεῖται Α'. Ἐλίζα Ἀμπουτ.

» Β'. Αἰκατερίνη Σκουζέ.

Τῆς Ἱστορίας.

Βραβεύεται Ἰφιγένεια Κεχαγιᾶ.

Ἐπαινεῖται Α'. Αἰκατερίνη Σκουζέ.

» Β'. Ἐλένη Λάσκαρι.

Τῆς Γεωγραφίας.

Βραβεύεται Ἐλίζα Ἀμπουτ.

Ἐπαινεῖται Α'. Ἰφιγένεια Κεχαγιᾶ.

» Β'. Αἰκατερίνη Σκουζέ.

Τῆς Ἀριθμητικῆς.

Βραβεύεται Αἰκατερίνη Σκουζέ.
Ἐπαινεῖται Α'. Ἰφιγένεια Κεχαγιᾶ.
» Β'. Ἐλένη Χρηστομάνου.

Τῶν Ἐργοχειρῶν.

Βραβεύεται Μάσιγγα Χρυσάνθοπούλου.
Ἐπαινεῖται Α'. Ἰφιγένεια Κεχαγιᾶ.
» Β'. Ἐλένη Χρηστομάνου.

Β'. Τμήμα Προκαταρκτικοῦ Σχολείου.

Τῶν Ἑλληνικῶν.

Βραβεύεται Μαρία Ζωγράφου.
Ἐπαινεῖται Α'. Μασοῦτα Ταμβακοπούλου.
» Β'. Ἐλένη Κακουλίδου.

Τῶν Ἱερῶν.

Βραβεύεται Μασοῦτα Ταμβακοπούλου.
Ἐπαινεῖται Α'. Ἐλένη Κακουλίδου.
» Β'. Μαρία Κοντόγλου.

Τῆς Ἱστορίας.

Βραβεύεται Ἐλένη Κακουλίδου.
Ἐπαινεῖται Α'. Μαρία Ζωγράφου.
» Β'. Μασοῦτα Ταμβακοπούλου.

Τῆς Γεωγραφίας

Βραβεύεται Μαρία Ζωγράφου.
Ἐπαινεῖται Α'. Ἐλένη Κακουλίδου.
» Β'. Μασοῦτα Ταμβακοπούλου.

Τῆς Ἀριθμητικῆς.

Βραβεύεται Μαρία Ζωγράφου.

Ἐπαινεῖται Α'. Ἐλένη Κακουλίδου.

» Β'. Ἀδελαΐς Σέρνιθις. «

Τῶν Ἐργοχείρων.

Βραβεύεται Ἐλένη Καστόρχη.

Ἐπαινεῖται Α'. Ἐλένη Ψιμούλη.

» Β'. Μαρία Ζωγράφου. «

Α'. Τμήμα Πρακαταρχτικοῦ Σχολείου.

Τῶν Ἑλληνικῶν.

Βραβεύεται Ἀλεξάνδρα Χρηστομάνου.

Ἐπαινεῖται Α'. Πουλχερία Κακουλίδου.

» Β'. Ἐλένη Μπαλάνου. «

Τῶν Ἱερῶν.

Βραβεύεται Ἀλεξάνδρα Χρηστομάνου.

Ἐπαινεῖται Α'. Ἐλένη Μπαλάνου.

» Β'. Ἐλένη Πικέρνη. «

Μάθημα ἀναπτύξεως ἰδεῶν.

Βραβεύεται Πουλχερία Κακουλίδου.

Ἐπαινεῖται Α'. Ἐλένη Μπαλάνου.

» Β'. Ἐλένη Πικέρνη. «

Τῶν Ἐργοχείρων.

Βραβεύεται Νέλλη Δίξωνος.

Ἐπαινεῖται Α'. Ἀλεξάνδρα Χρηστομάνου.

» Β'. Ἐλένη Πικέρνη. «

Νηπιακὸν Σχολεῖον.

Τῆς ἀναγνώσεως.

Βραβεύεται Εὐδοκία Κοντόγλου.

Ἐπαινεῖται Α'. Μελπομένη Λασκαρίδου.

» Β'. Ἐλένη Παππαδοπούλου.

Τῶν Ἱερῶν μαθημάτων.

Βραβεύεται Μελπομένη Λασκαρίδου.

Ἐπαινεῖται Α'. Ἐλένη Παππαδοπούλου.

» Β'. Ὑπατία Πολυζωΐδου.

Γεωγραφίας, Ἱστορίας κτλ.

Βραβεύεται Μελπομένη Λασκαρίδου.

Ἐπαινεῖται Α'. Ρόζα Μπαλάνου.

» Β'. Ὑπατία Πολυζωΐδου.

Τῶν Ἐργοχείρων.

Βραβεύεται Ὑπατία Πολυζωΐδου.

Ἐπαινεῖται Α'. Μαρία Σωτηριάδου.

» Β'. Νικόλαος Ἰγγλέσης.

Κατὰ τὸ μάθημα τῆς Καλλιγραφίας.

Τάξις Β'.

Βραβεύεται Ἐλένη Χρηστομάνου.

Ἐπαινεῖται Α'. Μάσιγγα Χρυσανθοπούλου.

» Β'. Χρηστίνη Κορομηλᾶ.

Τάξις Α'.

Βραβεύεται Θηρεσία Γενήσερλη.

Ἐπαινεῖται Α'. Ἐλένη Ψημούλη.

» Β'. Λουίζα Ἐνιγκ.

Τῶν Γαλλικῶν.

Τάξις Β'.

Βραβεύεται Ἀρσινόη Παππαδοπούλου.

Ἐπαινεῖται Α'. Τατιανὴ Κοκίδου.

» Β'. Ἰριγένεια Κεχαγιᾶ.

Τάξις Α'.

Βραβεύεται Μαριέττα Φαβρικιέζη καὶ
Μασοῦτα Ταμδακοπούλου.

Ἐπαινεῖται Α'. Ἐλενη Χρηστομάνου.

» Β'. Μάσιγγα Χρυσανθοπούλου.

Τμῆμα Β'.

Βραβεύεται Ἀλεξάνδρα Χρηστομάνου.

Ἐπαινεῖται Α'. Ἐλένη Καστόρχη.

» Β'. Ἐλένη Κακουλίδου.

Τμῆμα Α'.

Βραβεύεται Μελπομένη Λασκαρίδου.

Ἐπαινεῖται Α'. Ρόζα Μπαλάνου.

» Β'. Ἐλένη Παππαδοπούλου.

Τῶν Ἀγγλικῶν.

Τάξις Β'.

Βραβεύεται Χρηστίνη Κορομηλᾶ.

Ἐπαινεῖται Α'. Ἰριγένεια Κεχαγιᾶ.

» Β'. Ἐλίζα Ἀμπουτ.

Τάξις Α'. τμῆμα Β'.

Βραβεύεται Μάσιγγα Χρυσανθοπούλου.

Ἐπαινεῖται Α'. Ἀδελαις Σέρνοβιτς.

» Β'. Ἐλένη Χρηστομάνου.

Τμήμα Β'.

Βραβεύεται Εὐδοκία Κοντόγλου.

Ἐπαινεῖται Α'. Ὑπατία Πολυζωίδου.

» Β'. Πέτρος Ζώτου.

Τῶν Γερμανικῶν.

Βραβεύεται Χρηστίνη Κορομηλαῖ.

Ἐπαινεῖται Α'. Ἐλένη Χρηστομάνου.

» Β'. Ἀδελαΐς Σέρνοβιτς.

Τῆς Μουσικῆς.

Τμήμα Β'.

Βραβεύεται Χρηστίνη Κορομηλαῖ.

Ἐπαινεῖται Α'. Ἐλένη Λάσκαρι.

» Β'. Ἰφιγένεια Κεχαγιᾶ.

Τμήμα Α'.

Βραβεύεται Μασοῦτα Ταμδακοπούλου.

Ἐπαινεῖται Α'. Ἐλένη Χρηστομάνου.

» Β'. Αἰμιλία Νήλλ.

Ἐστεφανώθησαν δέ: ἐκ μὲν τῆς Β'. τάξεως τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου Τατιανὴ Κοκίδου, Ἀρσινόη Παππαδοπούλου καὶ Χρηστίνη Κορομηλαῖ.

Ἐκ δὲ τῆς Α'. τάξεως τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου Ἰφιγένεια Κεχαγιᾶ.

Ἐκ τοῦ Β'. Τμήματος τοῦ προκαταρκτικοῦ σχολείου Μαρία Ζωγράφου καὶ Μασοῦτα Ταμδακοπούλου.

Ἐκ τοῦ Α'. Τμήματος τοῦ προκαταρκτικοῦ Ἀλεξάνδρα Χρηστομάνου.

Καὶ τέλος ἐκ τοῦ Νηπιακοῦ Σχολείου Μελπομένη Λασκαρίδου.
